

05.02.2007

Vedlegg: Om samordning av data for transaksjoner og mellomværender med utlandet

Om samordning mellom offentlige myndigheter ved innhenting av data fra næringslivet

I følge statistikkloven §3-1 har SSB plikt til å samordne oppgaver som hentes inn fra offentlige forvaltningsorganer. SSB har videre hovedansvaret i Norge for det internasjonale statistiske samarbeidet. Statistikkloven § 3-2 sier at SSB kan komme med forslag til hvordan administrative datasystemer skal utformes for også å ivareta statistikkhensyn.

Hensynet til god datakvalitet og lavest mulig kostnader for næringslivet ved rapportering ved innføring av den nye oppgaveplikten knyttet til internprising og et bortfall av dagens utenlandsoppgave tilsier etter vår mening at SKD og SSB bør tilstrebe og få til en samordnet løsning for datainnhenting om kontrollerte transaksjoner og mellomværender med utlandet. Dette vil etter vårt syn også bidra til oppfyllelse av regjeringens målsetning om å minimere oppgavebyrden for næringslivet og forenkle rapportørens hverdag.

Vi synes derfor at det er positivt at Finansdepartementet i kapittel 5.6.1 sier at de i samarbeid med SKD og oss vil se nærmere på muligheter for en samordning av datafangsten.

Vi noterer oss at Finansdepartementet foreslår at den nye oppgaveplikten også skal gjelde for transaksjoner og mellomværender mellom norske konsernselskaper, med argument om at det ikke skal kunne reises tvil om rapporteringen er i tråd med EUs diskrimineringsdirektiv. Slike konserninterne transaksjoner dekkes i dag ikke eksplisitt i rapporteringer til SSB, og en samordning bør derfor i første rekke konsentreres om utenlandsområdet.

Hvordan kan oppgaveplikten utformes ved en eventuelt samordnet løsning?

I forbindelse med den nye rapporteringsplikten for internprising mellom nærstående foretak skal rapportørene i følge avsnitt 5.6.1 i høringsnotatet gi data for finansielle transaksjoner, for handel og for mellomværender mellom konsernselskaper, også mellom norske konsernselskaper. Populasjonen av oppgavegivere er dermed noe annerledes i den nye undersøkelsen enn i rapporteringen om utenriksøkonomi (UT-rapporteringen) og dagens utenlandsoppgave, i og med at den nye foreslåtte oppgaveplikten kun omfatter kontrollerte selskaper og ikke tilknyttede selskaper m.v. I UT-rapporteringen dekkes transaksjoner og mellomværender mellom Norge og utlandet av en bestemt størrelse, uavhengig av om selskapet er kontrollert fra utlandet eller norskkontrollert i utlandet.

I de to neste avsnittene skisserer vi noen tanker om hvordan en samordnet datainnhenting kan gjennomføres. Rent praktisk mener vi at det vil være best om en av etatene henter inn dataene som omhandler økonomiske forbindelser mellom kontrollerte selskaper i Norge og utlandet. Vi mener at dette vil gi lavest administrasjonskostnader og at det vil være lettere for oppgavegiverne å forholde seg til en etat ved rapportering. Vi viser til at vi allerede i dag har en samarbeidsmodell med Kredittilsynet (og som til 1.1.2007 også omfattet Norges Bank), der SSB henter inn data som brukes for tilsyns- og kontrollformål og til å utarbeide statistikk. Mer informasjon om dette finnes i avsnittet om bruk av innsamlingshjelm. Videre gjør SSB allerede i dag utstrakt bruk av administrative data fra SKD, blant annet næringsoppgavene (NO) og utenlandsoppgaven.

En samlet undersøkelse om kontrollerte transaksjoner og mellomværender mellom norsk og utenlandsk selskap, norske direkteinvesteringer i utlandet og aktiviteten for norskkontrollerte selskaper i utlandet

Vi mener at behovene for statistikkopplysninger om norske direkteinvesteringer i utlandet og for norskkontrollerte selskapers aktivitet i utlandet (utgående FATS-statistikk) best kan ivaretas ved at det tas inn spørsmål om utenlandske direkte og indirekte eide datter- og tilknyttede selskaper i SKD nye oppgave. Vi trenger å få inn data over landtilhørigheten for selskapene, deres hovedaktivitet eller næring, størrelsen på den direkte eller indirekte eide (før døtre) eierandelen, aksjekapital, total egenkapital, andre typer fordringer og gjeld, avsatt utbytte og årsresultat for disse selskapene. For datterselskapene trenger vi informasjon om driftsinntekter, driftskostnader og sysselsettingen. På sikt vil vi trolig også ha behov for andre typer opplysninger om disse foretakene. En ny rapportering om kontrollerte transaksjoner og mellomværender med utlandet, direkteinvesteringer i utlandet og utgående FATS-statistikk kan gjennomføres ved at SKD i internprisingsoppgaven kun ber de selskapene som har kontrollerte selskaper i utlandet og tilknyttede selskaper i utlandet om å svare på de tilleggsspørsmålene som vi overfor har sagt at vi trenger for å kunne lage statistikk over direkteinvesteringer i utlandet og FATS-statistikk for norskkontrollerte selskaper i utlandet. Vi vil også ha interesse av data for selskaper med direkteinvesteringer i Norge og for utenlandskontrollerte selskaper i Norge, både med tanke på populasjonsforvaltning og utarbeiding av statistikk over utenlandske direkteinvesteringer i Norge og inngående FATS-statistikk (statistikk for utenlandskontrollerte selskapers aktivitet i Norge). Per nå bygger vi disse statistikkene i hovedsak på UT-rapporteringen og regnskapsopplysninger.

En samordning gjennom undersøkelsen om utenriksøkonomi (UT-rapporteringen)

UT-rapporteringen til SSB omfatter alle selskaper med tjenestehandel og fordringer og gjeld overfor utlandet av en viss størrelse. Norske foretak som kontrollerer foretak i utlandet og norske foretak som er kontrollert fra utlandet er imidlertid en delpopulasjon i UT-rapporteringen. Denne delpopulasjonen er således interessant for UT-rapporteringen, herunder også for statistikk over utenlandske direkteinvesteringer i Norge. Den er også relevant for norske direkteinvesteringer i utlandet og for FATS-statistikk. For FATS vil populasjonen i prinsippet være sammenfallende med populasjonen for den nye oppgaveplikten. Ut fra et samordningshensyn vil det derfor være en fordel for oppgavegiverne, SSB og SKD om tall kan hentes inn i en og samme undersøkelse.

Siden "utenlandspopulasjonen" for den nye foreslåtte oppgaveplikten om kontrollerte transaksjoner og mellomværender er en del av UT-rapporteringens populasjon er derfor samlet sett UT-rapporteringen mer dekkende med hensyn til å få med enheter som er interessante både for SSB og SKD. Som utgangspunkt for en samordnet datafangst bør det derfor slik vi ser det vurderes om det bør gjøres tilpasninger i SSBs UT-rapportering, slik at også de skattemessige behovene kan ivaretas og behovene for data om direkteinvesteringer og norskkontrollerte selskapers aktivitet i utlandet kan dekkes på en hensiktsmessig måte. UT-rapporteringen dekker allerede en rekke konserninterne forhold, både for finansinntekter og –kostnader og fordrings- og gjeldsposter, og vi er nå også i ferd med å innarbeide ytterligere spørsmål om konsernintern tjenestehandel. Det bør vurderes særskilt om tall for konsernintern varehandel kan hentes inn utenfor UT-rapporteringen, og eventuelt i samarbeid med TAD.

Om innsamlingshjemler ved samordning

Vi er enige med departementet i at opplysningssvikt knyttet til opplysninger som først og fremst er innhentet for statistikkformål ikke kan omfattes av sanksjoner som oppstilles i ligningsloven. Ved en samordnet datainnhenting må de opplysningene som primært innhentes til statistikkformål hjemles i statistikkloven § 2-2, og en ev. bruk av sanksjoner ved opplysningssvikt vil følge av SSBs vanlige rutiner for innsamling hjemlet i statistikkloven. SSB har imidlertid ikke anledning til å overføre opplysninger som er innhentet med hjemmel i statistikkloven til SKD.

De opplysningene som skal brukes av SKD må ved en samordnet datainnhenting hjemles i ligningsloven, siden SSB ikke kan utlevere individopplysninger til SKD ved undersøkelser som er hjemlet i

statistikkloven. SSB kan imidlertid hjemle innsyn i og bruk av opplysningene som er innhentet med hjemmel i ligningsloven i statistikkloven § 2-2. En lignende innsamlingsmodell brukes blant annet i dag for statistikk over forsikringsvirksomheten, der det er et utstrakt samarbeid mellom Kredittilsynet, Norges Bank og SSB. SSB henter inn oppgavene på vegne av Kredittilsynet, og innsamlingen er hjemlet i lov om tilsynet for kredittinstitusjoner, forsikringsselskaper og verdipapirhandel mv. av 7. desember 1956 nr. 1 (tilsynsloven). SSB hjemler bruk av Kredittilsynets data i statistikkloven § 2-2.

Vi mener derfor at bruk av ligningsloven for opplysninger som SKD trenger, ikke er til hinder for en samordning, så lenge man tydeliggjør overfor oppgavegiver hvilken lovhjemmel som brukes ved innhenting av de ulike typer data som oppgavegiverne skal gi i den samordnede datafangsten. Ved opplysningssvikt for de opplysninger som innhentes med hjemmel i ligningsloven vil det overlates til SKD å iverksette eventuelle sanksjoner for å få inn opplysningene.

Dette vil på mange måter være sammenfallende med dagens bruk av data som innhentes i utenlandsoppgaven. Innhenting er fra skattemyndighetenes side hjemlet i ligningslovens § 4-4, mens SSB henter data fra SKD med hjemmel i statistikkloven § 2-2. Ved manglende innsending av utenlandsoppgaven til SKD er imidlertid praksis i SSB per nå at det sendes ut et tilsvarende skjema med hjemmel i statistikkloven § 2-2, der vi gjør oppgavegiver oppmerksomme på at de må sende statistikkopplysningene til SSB siden de ikke er rapportert til SKD. I dette tilfellet får SSB inn de nødvendige data, men har da ikke anledning til å utlevere dem til SKD.